

Maison du Divorce Scheiden met minder lijden

Scheiden is altijd een pijnlijke zaak, en het kan een duur en langgerekt proces zijn. Caroline Simon en Laurence Erlich zetten in Brussel hun Maison du Divorce op, waar je alle experts vindt die je helpen om op de best mogelijke manier uit elkaar te gaan - een huis dat bedacht is om te scheiden zonder elkaar, en jezelf, kwijt te raken.

FOTO LAURA LACOURT

Caroline Simon en Laurence Erlich

De eerste afspraak gebeurt altijd onder begeleiding van een advocate én een psychotherapeute, die er elk vanuit hun eigen specialisatie naar kijken. En paradoxaal genoeg is het dus de hechte samenwerking tussen Caroline en Laurence die het Maison du Divorce zo sterk maakt. Caroline Simon is al zo'n vijftien jaar advocate en ze is werkzaam bij een Brussels advocatenkantoor dat gespecialiseerd is in familierecht, vermogensplanning en personenrecht. De sympathieke dertiger heeft in de loop der jaren al heel wat frustrerende situaties meegemaakt in haar praktijk. "Er komen mensen bij ons die het moeilijk hebben, en die ons raadplegen voor juridisch advies, maar vaak worden we ook een beetje coach en psycholoog. Op een traditioneel kantoor zijn de advocaten daar niet voor opgeleid, terwijl de raad die ze geven toch een enorme impact heeft op de beslissingen die de mensen nemen. Dat gaat van de scheidingsvoorwaarden die ze voorstellen tot de strategie die ze volgen met het dossier, en zelfs tot de relatie met hun omgeving." Laurence Erlich ging dan juist van psychologie naar recht, want ze wordt vaak geconsulteerd door advocaten en soms zelfs door rechters. Met meer dan dertig jaar ervaring weet Laurence hoe ze de emotionele kant van een scheiding in goede banen kan leiden. "Mijn standpunt en dat van Caroline vullen elkaar uitstekend aan en zo kunnen we de hindernissen overwinnen die een duurzame overeenkomst in de weg staan. Bij de meeste mensen die naar ons toekomen, is het duidelijk dat er langdurige onderliggende conflicten meespelen bij de scheiding. Het komt zelden voor dat mensen uit elkaar

TEKST ELISABETH CLAUSS

gaan op een manier die evenwichtig aanvoelt voor allebei, en dus gaat een scheiding gepaard met ongelijkheid en/of veel verdriet.” Terwijl Caroline de juridische kant van de ontbinding begeleidt in een sfeer van verzoening, probeert Laurence de kluwen van emoties te ontwarren die verhinderen dat alles in rust en kalmte kan worden afgehandeld. Ze doet ook alles om een eventuele weerslag op de kinderen of financiële wraakneming te beperken.

UIT FRUSTRATIE GEBOREN

Over de ‘hallucinante’ overbelasting van de familierechtbank in Brussel en de gerechtelijke achterstand in België zegt Caroline Simon: “Als een conflict heel hoog oploopt, hebben we niet genoeg onderhandelingsmiddelen. De magistraten bij de rechtbanken zijn onderbezet en hun werklast blijft groeien. Er zijn niet voldoende griffiers, en rechtszittingen worden afgelast. Er zijn situaties waarin beslist moet worden over het hoederecht van kleine baby’s, en als die beslissing eindelijk valt, zitten ze bij wijze van spreken al op de kleuterschool. Het is moeilijk om uit te leggen aan de mensen dat we zo snel mogelijk werken, maar dat het de rechtbank aan tijd ontbreekt. En als een van de scheidende partners beroep wil aantekenen, moet ze er rekening mee houden dat je tegenwoordig in Brussel gemiddeld vijf jaar moet wachten op de datum van een uitspraak over het financiële aspect of de vereffening van het huwelijksvermogensstelsel.” De conclusie ligt voor de hand en is een kwestie van gezond verstand: het is beter om onderling overeen te komen, zelfs als woede, verdriet of teleurstelling dat moeilijk maken. Daarom stelt het Maison du Divorce in onderling beraad verschillende alternatieven voor. Caroline Simon houdt zich al jaren bezig met bemiddeling, verzoening

en collaboratieve onderhandeling. Volgens de advocate kent bemiddeling grenzen, want de bemiddelaar wordt niet verondersteld een mening te geven, en al helemaal niet op juridisch gebied; hij of zij moet neutraal en onpartijdig blijven. Daarom worden beide partijen tijdens de bemiddeling regelmatig verwezen naar hun advocaat, wat het proces telkens met enkele maanden verlengt.

GEBUNDELDE KRACHTEN

“Tijdens die maanden gaan de betrokkenen piekeren, ze veranderen van gedachten, en dat saboteert het hele proces. Het principe van bemiddeling is fantastisch, maar we moeten het beter inkaderen. Zo ontstond het idee van de interdisciplinaire aanpak. We dragen namelijk ook verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke overeenkomst en de manier waarop die opgesteld wordt.” In het Maison du Divorce hebben bijna alle medewerkers een dubbele functie. De accountant is ook bemiddelaar, de opvoedingscoach is bemiddelaar en ex-advocate. Ze werken in overleg en coördinatie met de advocate, die instaat voor de minnelijke schikking. “Zodra een koppel met ons begint te werken, wordt het onderhandelingsproces ingezet op alle fronten: juridisch, emotioneel, financieel en logistiek. We komen om te beginnen samen met ons vieren: de advocate, de psychotherapeute en het koppel, en spreken dan twee tot vier uur alles door. Vaak hebben de mensen dringend antwoorden nodig, en achter de juridische vragen ligt bijna altijd een emotionele behoefte.” Soms willen mensen het de ander betaald zetten, maar vaak gaat het er ook gewoon om dat ze een zekere levensstandaard voor hun kinderen willen handhaven. Het is onder andere de taak van Laurence Erlich om de motivaties van de toekomstige ex-partners te analyseren en een oplossing te zoeken als beiden

voet bij stuk houden. Ze benadrukt: “Het kan zijn dat iemand zich diep gewond en miskend voelt en alleen maar gezien wil worden.” En Caroline Simon voegt eraan toe: “Tijdens die bijeenkomsten met ons vieren merk ik duidelijk hoe belangrijk het is dat we onze kennis bundelen, want ik vind het boeiend om de bedoelingen van het koppel om te zetten in een juridische kwestie. Ik ben veel directer en zie bepaalde emoties misschien over het hoofd, iets wat Laurence dan weer opvangt door te zien wat er zich op een dieper niveau afspeelt.”

EEN NIEUWE MANIER OM CONFLICTEN IN DER MINNE TE REGELEN

“Als een scheiding voor de rechtbank komt, worden de kinderen door de rechter gehoord, en zelfs al is die nog zo welwillend, toch zijn ze niet altijd opgeleid om de kinderen op de juiste manier te benaderen,” voegt de psychotherapeute eraan toe. “Daarom werken wij samen met een kinderpsychiater.” Het Maison du Divorce is nog geen negen maanden open, maar er zijn al verschillende koppels die in twee sessies tot een evenwichtig totaal-akkoord zijn gekomen. “Terwijl ze bij de eerste afspraak behoorlijk vijandig tegenover elkaar stonden.” Caroline Simon legt de koppels uit dat ze bij de familierechtbank elk maar vijf minuten krijgen om hun verhaal te doen. Hier krijgen ze daar wél de tijd voor, en delen ze samen de bijstand van één enkele advocaat, die zich ertoe verbindt een oplossing te vinden waar iedereen mee kan leven. “Het alternatief voor een verzoening met onze hulp is de rechtbank, en dat is zelden aangenaam. En bovendien is het een langdurig en duur proces.” Bij de meest ingewikkelde relationele en juridische problemen besteedt het team hier drie tot vier maanden aan het vinden van een harmonieuze oplossing.

Caroline Simon en Laurence Erlich

DE KOST VAN DE PROCEDURE, DE PRIJS VAN DE VREDE

Wat de kosten betreft, werkt het Maison du Divorce met een “voorspelbaar en transparant budget, dat we na de eerste sessie met ons vieren bespreken, als we een beter idee hebben van wat er speelt. Bepaalde gevallen zijn heel complex, andere kunnen sneller geregeld worden.” Als de ex-partners samen een zaak hebben, is er de accountant-fiscalist – die ook gerechtsdeskundige is – om duidelijkheid te brengen. De kosten van de hele service zijn forfaitair, berekend op uurbasis, en niet te hoog. Caroline Simon legt uit dat het project een maatschappelijke grondslag heeft, geen economische. “Het Maison du Divorce zou een laagdrempelige voorziening moeten zijn, bijna iets van algemeen belang. Iedereen die

hier werkt verlaagt zijn normale uurtarief, maar gratis is het niet. Onze bemiddelaar vraagt bijvoorbeeld 100 euro per uur, dus 50 euro per persoon. Als we een dubbele sessie met Laurence doen, dus 2 uur met een advocaat en 2 uur met een psychotherapeut, kost dat 250 euro per persoon. Gemiddeld komt een minnelijke schikking op zo’n 2000 tot 4000 euro per persoon. Als je naar een advocatenkantoor stapt, moet je eerst een voorschot betalen voor verschillende uren werk, elk telefoontje en elke mail wordt aangerekend, en als het om een vechtscheiding gaat, kan een koppel makkelijk zo’n 25000 euro neertellen. Per persoon.” Iedereen is welkom: koppels die getrouwd zijn of samenwonen, wettelijk of niet, eenoudergezinnen, hetero’s, homo-koppels, Nederlandstaligen,

Franstaligen, en het huis heeft een uitgebreide territoriale bevoegdheid in België. Soms is er een heel dorp nodig om op een constructieve manier uit elkaar te gaan.

“Het alternatief voor een verzoening met onze hulp is de rechtbank, en dat is zelden aangenaam. En bovendien is het een langdurig en duur proces.”